

Maria Høstmark og Liv Belsby

Leiemarkedsundersøkelsen 2006
Dokumentasjonsrapport

Notater

Innhold

1. Innledning	3
2. Datafangst	3
2.1 Nøkkeltall	3
2.2 Kombinasjon av ulike datainnsamlingsmetoder	4
2.3 Overgang til telefonintervjuing	5
3. Utvalget	6
3.1 Populasjon	6
3.2 Hovedutvalget	6
3.3 Tilleggsutvalget for aldersgruppen 20-29år	7
4. Frafallsproblematikk	7
4.1 Frafall	7
4.2 Effekt av iverksatte tiltak	8
5. Vurdering av representativitet, skjevhet og varians	9
5.1 Representativitet	9
5.2 Utvalgsskjevhet	10
5.3 Vekting	12
5.4 Utvalgsvariens	12
6. Innsamlings- og bearbeidingsfeil	14
6.1 PC-assistert intervjuing	14
6.2 Postale spørreskjema	15
Litteraturliste	16
Tabeller	
Tabell 1. Nøkkeltall	4
Tabell 2. Svarprosent og frafall etter landsdel, alder og utdanning. Prosent av bruttoutvalget.....	8
Tabell 3 Aldersfordeling for leietagere. Enhet er bolig.....	10
Tabell 4.Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og nettoutvalg - bruttoutvalg etter landsdel, alder og utdanning. Prosent	12
Tabell 5. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser	13
Figurer	
Figur 1. Oversikt over svarinngangen for telefondelen av undersøkelsen.	5
Vedlegg:	
Informasjonsbrev til respondenter	
Brosjyre	
Instruks til intervjuere	
Spørreskjema	
De sist utgitte publikasjoner i serien Notater	
De sist utgitte publikasjonene i serien Notater	

1. Innledning

Dette notatet gir en metodisk dokumentasjon av planlegging og gjennomføring av Leiemarkedsundersøkelsen 2006. Undersøkelsen ble gjennomført for første gang i 2005. Seksjon for økonomiske indikatorer i Statistisk sentralbyrå (SSB) hadde prosjektansvaret for undersøkelsen og Seksjon for intervjuundersøkelser planla og gjennomførte datainnsamlingen. Seksjon for statistiske metoder og standarder ved Liv Belsby har utarbeidet utvalgsplanen. Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) var oppdragsgiver. Husbanken utøvde oppdragsgiveransvaret på vegne av KRD.

Maria Høstmark har vært planlegger for prosjektet. Glenn-Erik Wangen trakk utvalget, Jytte Duemark programmerte det elektroniske spørreskjemaet og foretok filetableringen. Hajar B. Livary var intervjuerkontakt. Aina Holmøy var rådgiver for prosjektet. Seksjon for databearbeiding og Seksjon for IT-fellestjenester stod for pakking, utsending og skanning av spørreskjemaene.

2. Datafangst

Leiemarkedsundersøkelsen (LMU) er en undersøkelse om utleiemarkedet i Norge. Dataene som samles inn benyttes først og fremst til å utarbeide leiemarkedsstatistikk. I tillegg blir datamaterialet benyttet innen forskning i SSB. Videre utgjør leietakerne fra Leiemarkedsundersøkelsen 2006 utvalget i en undersøkelse kalt Leiemarkedsundersøkelsen-kpi. Denne undersøkelsen dreier seg kun om husleie og eventuelle endringer i denne. Opplysningene som samles inn inngår i beregningen av konsumprisindeksen og den jevnlige justeringen av leiemarkedsstatistikken. Dette utvalget følges videre i ett år etter at Leiemarkedsundersøkelsen 2006 er avsluttet.

Utvalget bestod i 2006 av 28 000 adresser. En referanseperson (antatt beboer) ble knyttet til adressen, og det var denne personen som ble kontaktet for intervju. Vi holdt fast ved adressen og forsøkte å spore opp ny beboer dersom referansepersonen hadde flyttet. Vi kontaktet både eiere og leietakere. Bakgrunnen for denne tilnærmingen er at populasjonen av leietakere er ukjent. Mer om dette i avsnitt 4.1.

Leiemarkedsundersøkelsen 2006 ble gjennomført i to runder, og flere ulike datafangstmetoder ble benyttet. I første runde mottok hele utvalget et postalt selvutfyllingsskjema. Deler av utvalget mottok påminning på sms to uker etter hovedutsendingen. I undersøkelsens andre fase kontaktet vi på ny de som ikke hadde besvart og returnert det postale skjemaet. I denne runden ble det gjennomført et telefonintervju med samme innhold som det postale skjemaet.

2.1 Nøkkeltall

Det postale selvutfyllingsskjemaet ble sendt ut 27. februar. Påminning på sms ble sendt til deler av utvalget etter to uker (9. mars). Vi startet opp med telefonintervjuing 27 mars, fire uker etter utsendingen av det postale skjemaet. Datafangsten ble avsluttet 13. juni, etter 10 uker med telefonintervjuing og totalt 14 ukers

datafangst. Alle som ble kontaktet på telefon mottok brev og brosjyre med utfyllende informasjon i forkant. Intervjuene ble gjennomført av SSB sitt lokale intervjukorps. Det ble ikke gjennomført besøksintervju. Gjennomsnittlig intervjutid var 3,30 minutter. Intervjutiden for eierne var gjennomsnittlig på 1,30 minutter, mens intervjutiden for leietakerne var i underkant av 8 minutter.

Tabell 1 viser noen sentrale nøkkeltall for undersøkelsen.

Tabell 1. Nøkkeltall

Nøkkeltall	Antall	Prosent
Utvalg (personer trukket ut for intervju)	28 000	
Avgang (døde, personer bosatt i utlandet eller på institusjon.)	146	
Bruttoutvalg	27 854	100,0
Frafall pga. telefonnummer ikke funnet	7 464	26,8
Annet frafall	4 572	16,4
Nettutvalg (gjennomførte intervju, postalt og telefon)	15 818	56,8
Postale skjema	7 430	47%
Telefonintervju	8 388	53%
Andel av nettutvalget som var leietakere	5 169	32,7
Innsamlingsmetode	Post og telefon	
Feltperiode	27. februar-13. juni	
Skjemalengde	8 sider	
Intervjutid	3,30 minutter i gjennomsnitt	

2.2 Kombinasjon av ulike datainnsamlingsmetoder

Hovedhensikten med å kombinere flere datainnsamlingsmetoder er å få best mulig kvalitet til lavest mulig kostnad. Samtidig er det mulig å tilrettelegge for skreddersydd datafangst.

I Leiemarkedsundersøkelsen valgte vi en modell med utsending av postalt selvutfyllingsskjema til hele utvalget i første runde, for deretter å følge opp med telefonintervju. Ved postal kontakt får vi blant annet kontakt med referansepersoner uten kjent telefonnummer. I tillegg er metoden relativt rimelig, og derfor velegnet for å få med personer som er lette å motivere til deltakelse. På denne måten blir det frigjort midler til rekruttering og motivering av mer krevende intervjuobjekter, i dette tilfellet ved personlig kontakt og telefonintervju.

Det ble også gjennomført påminning på sms. Det er grunn til å tro at man lettere kommer i kontakt med de yngste aldersgruppene ved bruk av sms. I Leiemarkedsundersøkelsen 2005 erfarte vi at det var vanskelig å oppnå kontakt med aldersgruppen 20-29 år, se SSB Rapporten 2005/32. Det var derfor viktig å iverksette tiltak for å nå denne gruppen. Les mer om effekten av tiltaket i avsnitt 3.2.

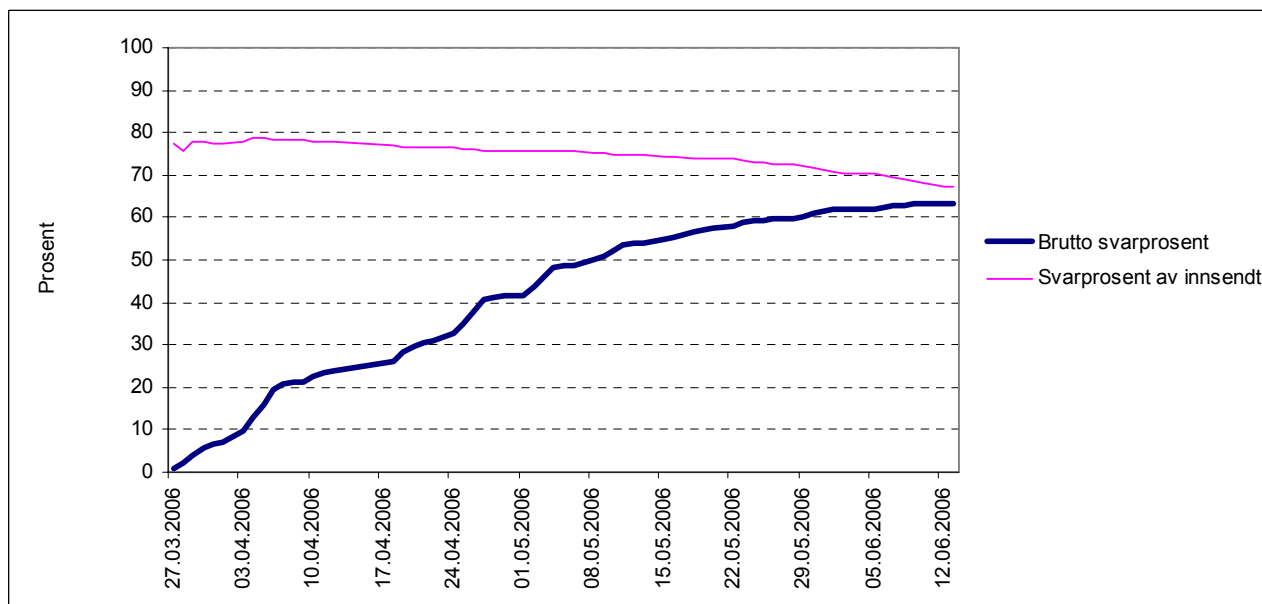
En utfordring når intervjuene gjennomføres i flere modus, er at ulike måter å intervju på kan gi ulike svar på samme spørsmål. Det ble antatt at slike metodeeffekter ikke ville få vesentlig betydning, da det hovedsakelig var faktaspørsmål i undersøkelsen. Slike konkrete og lite sensitive spørsmål regnes for å være mer robuste for valg av innsamlingsmetode enn for eksempel atferds- og holdningsspørsmål. Vi kommer tilbake til hvilken effekt dette metodevalget fikk i avsnitt 3.2.

2.3 Overgang til telefonintervjuing

I undersøkelsens andre fase ønsket vi å kontakte alle referansepersoner som ikke hadde svart og returnert det postale skjemaet. Adresser uten kjent telefonnummer ble heller ikke kontaktet. Avgjørelsen om å se bort fra adressene med beboer uten kjent telefonnummer ble tatt på bakgrunn av erfaringene fra Leiemarkedsundersøkelsen 2005, se SSB Rapporter 2005/32. Adresser med beboer uten kjent telefonnummer, og som heller ikke hadde returnert det postale skjemaet, gikk derfor rett til frafall. Dette gjaldt 7 464 adresser, eller 26,8% av utvalget. Dermed stod vi igjen med 13 371 adresser som utgjorde utvalget i telefondelen av undersøkelsen.

Figur 1 viser hvordan svarinngangen utviklet seg i løpet av perioden med telefonintervjuing. Det ble gjennomført mange intervju i starten. Svarprosenten lå en stund på nærmere 80 prosent av innsendte intervju. Kurven viser imidlertid en jevnt nedadgående svarinngang gjennom hele perioden. Tidlig i juni falt svarprosenten under 70 prosent, og den endte til slutt på 62,9 prosent av utsendt utvalg korrigert for avganger (13 336 adresser).

Figur 1. Oversikt over svarinngangen for telefondelen av undersøkelsen.

Det foreligger ikke fullstendige data over skjemaingangen for de postale skjemaene, da det ikke ble gjennomført fortløpende innsjekking. Vi mottok skjemaer gjennom hele datafangstperioden, også etter oppstart av telefonintervjuing. Dette skyldes delvis at enkelte referansepersoner foretrakk

selvutfyllingsskjema fremfor telefonintervju og delvis at referansepersoner vi ikke kom i kontakt med på telefon returnerte skjemaet etter oppstart av telefonintervjuingen. I løpet av de 4-5 første ukene mottok vi 95% av de postale skjemaene.

3. Utvalget

3.1 Populasjon

Populasjonen er utleieboliger i Norge. Dessverre eksisterer det ikke noe fullstendig register over slike utleieboliger. Det benyttes derfor en kombinasjon av ulike sentrale administrative registre i SSB og registre fra utvalgte boligbyggelag som grunnlag for å få etablert en utvalgsramme og trekke et utvalg. Dette gir begrensede muligheter for å kontrollere at utvalget er representativt i forhold til populasjonen. For eksempel at andelen ettroms leiligheter i utvalget er omtrent som i populasjonen.

I Folke- og boligtellingsen for 2001 (FOB) ble eier- og leieforhold undersøkt. Andelen boliger som leies er 23%. Det totale antallet utleieboliger anslås til 458 000. Tallene fra FOB er basert på registrert og ikke faktisk bosted. Derfor gjenspeiler de ikke fullstendig den faktiske fordelingen etter eier- og leieforholdene i populasjonen. Dette er diskutert i SSB Notater 2004/68. Omtrent 100 000 personer bor på et annet sted enn sin folkeregistrerte adresse. Flertallet av disse er unge og studenter. Antar vi at alle disse leier og bor i enpersonhusholdninger, øker andelen som leier til 26%. Det totale antallet utleieboliger øker tilsvarende til omtrent 550 000.

3.2 Hovedutvalget

Hovedutvalget besto av 20 000 adresser. Selve trekkingen av utvalget følger samme opplegg som i LMU2005, se SSB Notater 2004/68 eller SSB Rapporter 2005/32. Nytt av året var en oversampling av Oslo med 2 000 adresser. Det betyr at hovedutvalget bestod av et landsutvalg på 18 000 og et ekstrautvalg på 2 000 adresser fra Oslo. Oslo ble overrepresentert da det er stor interesse for Oslo som leiemarked og fordi leieprisene i Oslo varierer til dels sterkt etter område.

SSB sitt register for Grunneiendommer, Adresser og Bygninger (GAB) gir opplysninger om hvem som eier selveierboliger. Ved å koble Det Sentrale Personregisteret (DSF) mot GAB, får en opplysning om hvem som eier boligen. Boliger hvor eierne var registrert bosatt i boligen, ble fjernet fra trekkefilen. Utleieboliger uten eget bolignummer, for eksempel eneboliger, kommer derfor ikke med i utvalget. Denne prosedyren for å fjerne boliger bebodd av eier(ne) fjerner trolig dessverre også en stor del av utleide sokkelleiligheter. Disse er ofte ikke registrerte i GAB. Det eksakte antallet sokkelleiligheter som ikke er registrerte i GAB er ukjent. GAB har ikke opplysninger om eiere av borettslagsleiligheter og eiere gjennom sameie. Som et alternativ ble derfor utvalget sammenlignet med en oversikt over andelsleiligheter tilhørende noen store utvalgte boligbyggerlag. Alle kjente andelsleiligheter ble dermed fjernet fra trekkgrunlaget.

3.3 Tilleggsutvalget for aldersgruppen 20-29 år

Et tilleggsutvalg på 8 000 personer ble trukket blant alle landets kommuner i alderen 20-29 år uavhengig av status på adressen. Dette ble gjort for å få inn flere unge i utvalget. Bakgrunnen er erfaringene fra Leiemarkedsundersøkelsen 2005 og utfordringen med studenter som er registrert på foresattes adresse, men som i realiteten bor et annet sted grunnet studier. Andelen personer i aldersgruppen 20-29 år, som bor i leid leilighet er ca 50%, se SSB Rapporter 2004/28. Derfor er alder et kriterium som kan brukes for å nå leietagere. Andelen som trekkes i hver landsdel, tilsvarer andelen av befolkningen i denne aldersgruppen i landsdelen.

4. Frafallsproblematikk

4.1 Frafall

Vi kan ikke forvente å få svar fra alle som er trukket ut til en undersøkelse. Av de 28 000 adressene som ble trukket ut til å delta i denne undersøkelsen, ble 146 adresser kodet som avgang fordi adressen var tilhørende en institusjon eller fordi boligen på adressen var nedbrent eller kondemnert. I tillegg til avgangene var det en del adresser vi ikke fikk med fordi referansepersonen eller ektefelle/samboer/partner ikke ønsket eller var forhindret fra å delta. Det var også en del vi ikke kom i kontakt med. Dette gjaldt 1 345 adresser hvor det postale skjemaet kom i retur på grunn av ukjent adresse.

Frafallet utgjorde 12 036 adresser, eller 43,2 prosent av bruttoutvalget. Dette er høyt for en undersøkelse med gjennomsnittlig intervjuetid på under fem minutter. I dette frafallet ligger imidlertid også de 7 464 adressene som ble kodet som frafall på grunn av manglende telefonnummer (se avsnitt 2.3).

Vi oppnådde i underkant av 30% svar i den postale delen av undersøkelsen. Dette er som forventet for et postalt skjema uten postal påminning. Det anbefales å utvide bruken av påminning i fremtidige undersøkelser. I tillegg kan det være gunstig å sette en frist for innsending av det postale skjemaet.

Målsetningen for undersøkelsen var 85% svar blant de det ble oppnådd kontakt med. Det ble oppnådd kontakt med 20 220 referansepersoner (intervju, nektet, forhindret mm). Andelen gjennomførte intervju (15 818) blant de vi oppnådde kontakt med ble 78% som var noe lavere enn forventningen.

Tabell 2 viser hvordan svarprosent og frafallsårsaker fordeler seg etter kjennemerkene landsdel, alder og utdanning. Her er det tatt utgangspunkt i bruttoutvalget fra tabell 1.

I tabellen ser en at frafallet i undersøkelsen først og fremst skyldes problemer med å komme i kontakt med referansepersonen. Til sammen utgjør disse frafallsgrunnene 27,4% av bruttoutvalget, eller 63% av det totale frafallet. Nekting som frafallsårsak utgjør ikke noe stort problem i denne undersøkelsen. Den eneste gruppen

som skiller seg negativt ut i denne sammenhengen, er gruppen over 66 år med en nekterandel på 10,9, mens snittet for undersøkelsen var på 6,9 prosent.

Tabell 2 viser at andelen ikke truffet og andelen ikke utsendt (på grunn av ikke kjent telefonnummer) fordeler seg forholdsvis jevnt på landsdelene, men med noe overvekt i Oslo og i aldersgruppen under 25 år. Dette bidrar til den lave svarprosenten på 45,1 prosent i gruppen under 25 år. Vi ser at det er en stor overvekt av den yngste aldersgruppen blant de med ikke kjent telefonnummer.

Tabell 2. Svarprosent og frafall etter landsdel, alder og utdanning. Prosent av bruttoutvalget

	Intervju	Nekt	Forhindret	Ikke truffet	Ikke utsendt	Annet frafall	Antall
Totalt	56,8	6,9	6,9	0,6	26,8	2,0	27 854
Landsdel							
Oslo	54,1	6,8	7,2	0,9	29,3	1,7	8 329
Akershus	58,6	7,9	6,1	0,4	25,1	1,8	2 010
Hedemark og oppland	59,1	7,1	5,7	0,5	25,4	2,1	1 531
Østlandet ellers	54,5	8,2	8,0	0,6	26,6	2,1	4 245
Agder og Rogaland	62,7	6,0	5,9	0,6	23,2	1,6	3 527
Vestlandet	56,7	6,9	7,3	0,6	26,0	2,4	3 910
Midt-Norge	58,0	5,7	7,0	0,2	27,8	1,4	2 094
Nord-Norge	57,4	6,7	6,4	0,4	26,3	2,8	2 208
Alder							
Under 25 år	45,1	5,4	9,5	0,2	37,9	2,0	4 456
25-34 år	54,8	5,0	7,8	0,4	29,7	2,2	10 296
35-44 år	58,5	8,3	6,8	0,7	23,5	2,1	4 099
45-66 år	64,1	8,4	5,2	0,8	20,0	1,6	6 291
67 år og over	64,0	10,9	3,5	1,8	18,3	1,5	2 712
Utdanning							
Grunnskole	51,3	9,8	7,1	1,5	28,8	1,6	3 698
Videregående utdanning	56,2	7,3	7,8	0,3	26,5	2,0	15 504
Høyere utdanning	67,4	5,3	4,5	0,2	20,6	2,1	6 761
Uoppgitt utdanning	35,0	4,2	8,5	2,9	47,3	2,1	1 891

4.2 Effekt av iverksatte tiltak

I Leiemarkedsundersøkelsen 2005 ble det gjennomført intervju med færre leietakere enn ønsket. Andelen utleieboliger av de som ble intervjuet var 29,7 prosent. I Leiemarkedsundersøkelsen 2006 var 32,7%, eller 5 169 adresser, utleieboliger. Økningen i andelen utleieboliger fra 2005 skyldes hovedsakelig prosedyren med å fjerne flest mulig andelsleiligheter fra trekkgrunnet, se avsnitt 3.2. Det anbefales derfor å fremskaffe en mer komplett oversikt over andelsleiligheter i Norge.

Som nevnt i avsnitt 2.2, har vi denne gangen benyttet en kombinasjon av ulike datainnsamlingsmetoder for å oppnå kontakt med flere personer. Vi gjennomførte også påminning på sms for å komme i kontakt med de yngste gruppene i utvalget og/eller de som kun hadde mobiltelefon.

Det ble sendt påminning via sms til 9 362 referansepersoner. Opprinnelig ønsket vi å sende påminning via sms til alle i utvalget med kjent mobilnummer. På grunn av tekniske og praktiske problemer ble det kun sendt en slik påminning til 9 362 av om lag 16 000 mulige. Så mange som 6 606, eller 70,2%, av de som mottok sms deltok i undersøkelsen. Dette er en betydelig høyere enn den generelle svarprosenten på 56,8%. Vi har ikke fullstendig informasjon om effekten av bruken av sms (vi mangler blant annet oversikten over skjemaingang, se avsnitt 2.3). Det er likevel grunn til å videreføre og utvide bruken av påminning på sms. Videre anbefales det å gjennomføre en ordinær postal påminning til personer uten mobiltelefon.

Erfaringene med bruk av sms tyder på at det kan være mye å hente i de yngste aldersgruppene ved bruk av alternative kontaktmetoder. I Leiemarkedsundersøkelsen 2007 skal det inngå tilbud om utfylling av skjemaet på Internett. På bakgrunn av de gode erfaringene med sms er det mye som tyder på at dette kan gi positiv effekt, særlig i de yngste aldersgruppene.

Datafangsten ble gjennomført på en annen tid av året sammenlignet med 2005. Erfaringene fra gjennomføringen i 2005 tilsa at det var uheldig å gjennomføre undersøkelsen i perioden mai til juli. I 2006 strakk datafangstperioden seg fra 27. mars til 10. juni. Datafangsten ble dermed berørt av både påske og feriedager i mai og juni. Det ble til en viss grad tatt høyde for dette ved at perioden ble planlagt noe lengre enn den normalt ville ha vært. Dette ser ikke ut til å ha hatt betydning for datafangsten. Tidspunktet for avslutning av Leiemarkedsundersøkelsen har betydning for oppstart av Leiemarkedsundersøkelsen-kpi (se avsnitt 2.). Erfaringene fra 2006 viser at det er uheldig å starte opp med datafangst i sommermånedene. For denne undersøkelsen sin del anbefales det derfor en datafangstperiode som muliggjør oppstart av Leiemarkedsundersøkelsen-kpi i april.

5. Vurdering av representativitet, skjevhet og varians

5.1 Representativitet

Som nevnt ovenfor, er det problematisk å ha kontroll på representativiteten siden det ikke finnes noe register over leietagere eller utleieboliger i Norge. Aldersfordeling gir en indirekte indikasjon på representativiteten siden det er rimelig å anta at størrelsen på leiligheten, for eksempel målt ved antall rom, er korrelert med alderen til den som leier. Vi utnytter at FOB gir opplysninger om alderen til personer kombinert med om de leier eller eier bolig.

Tabell 3 viser andelen som leier i de forskjellige aldersgruppene. Merk at alderen vist er gitt for alder til referansepersonen i husholdningen.

Tabell 3 Aldersfordeling for leietagere. Enhet er bolig. Prosent

Alder på eldste person i husholdningen	Aldersfordeling fra FoB2001	Aldersfordeling fra FoB2001. Prosent.	Aldersfordeling FoB2001 hoc justert med tall for studentene ¹ . Prosent.	Aldersfordeling for brutto utvalget LMU2005 Prosent.	Aldersfordeling til i det trukne utvalget i LMU2006. Prosent.	Aldersfordeling til leietagere i LMU2006 Prosent.
I alt	404 688	100,0	100,0	100,0	≈100,0	≈100,0
20-29 år	112 950	27,9	38,7	18,3	43,5	47,9
30-39 år	108 649	26,8	22,8	24,7	17,5	19,3
40-49 år	67 213	16,6	14,1	18,7	12,8	13,3
50-59 år	48 849	12,1	10,3	15,8	10,5	9,1
60-69 år	30 076	7,4	6,3	11,0	8,1	5,6
70-79 år	36 951	9,1	7,8	11,4	7,7	4,8

Vi ser at andelen under 29 år i Leiemarkedsundersøkelsen 2006 er i underkant av 48%. Et alternativt, røft anslag på andelen i denne aldersgruppen blant leietager får vi ved å utnytte at Levekårsundersøkelsen 2004 (SSB Rapporter 2004/28) anslår andelen som leier til ca 50% eller tilsvarende 282 000 personer. Vi antar at gjennomsnittlig husholdningsstørrelse er den samme som for studenter, det vil ss 1,55, se fotnoten nederst på siden. Da svarer disse 282 000 personer til omtrent 182 000 husholdninger eller utleieboliger. Tar vi utgangspunkt i F0B med omtrent 550 000 utleieboliger, gir dette at omtrent 45% av utleieboligene leies av en person i aldersgruppen 20-29 år. Med andre ord er 48% en overrepresentasjon, men kanskje ikke så stor som 38% fra kolonne 4 indikerer.

5.2 Utvalgsskjevhet

Frafall fører til utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettoutvalget) enn blant de som ble forsøkt intervjuet (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

Vi kan også snakke om utvalgsskjevhet når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. I en utvalgsundersøkelse kan utvalgsskjevhet introduseres på flere måter.

¹ Tallene er ad hoc justert for studenter som ikke melder flytting. Dessuten er estimert gjennomsnittlig husholdningsstørrelse blant ikke hjemmeboende studenter 1,55. Se tabell <http://www.ssb.no/fobstud/tab-2002-11-21-02.html> basert på delundersøkelsen for Borteboende elever og studenter, FOB. Det samme estimatet får vi fra Levekårsundersøkelsen, boforhold 2004. Antall studenter som leier anslås av Lso til å være 110 000. Det tilsvarer 110 000/1.55 eller 70 968 husholdninger. Vi legger dette antallet til totalen i og aldersgruppe 20-29 år i Tabell 3 og får den ad hoc justerte aldersfordelingen, som også inkluderer den studentene.

For det første kan utvalgsskjevhet oppstå i utvalgstrekkningen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians). Avvikene mellom bruttoutvalget og populasjonen skyldes tilfeldig utvalgsvarians, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom en ønsker å presentere data for et tverrsnitt av det norske folk, vil grupper som er underrepresentert i bruttoutvalget veie for lite i de samlede resultatene. Innenfor hver gruppe vil slike skjevheter erfaringsmessig være små, og vi vil derfor ikke gå nærmere inn på dette. Personene som er trukket ut være representative for sin gruppe.

For det andre kan det oppstå utvalgsskjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde og personer som er utvandret til utlandet. I denne undersøkelsen er det 146 adresser av det opprinnelige utvalget på 27 854 personer som er avganger. Dette bør ikke ha skapt vesentlige skjevheter.

Andelen personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet kalles bruttoutvalg. Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervju. Andelen personer vi oppnådde intervju med kalles nettoutvalget. Den andelen som består av differansen mellom brutto- og nettoutvalget kalles frafall. Frafall kan føre til skjevhet mellom bruttoutvalget og nettoutvalget når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte, enn blant de som ble forsøkt intervjuet. Skjevhet innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker, ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en derfor analysere avvikene mellom netto- og bruttoutvalget. Hvis temaet en studerer (den avhengige variabelen) har en særlig sterk sammenheng med kjennetegn som er skjevt fordelt i utvalget, kan en vurdere å vekte datamaterialet for å minske effekten av skjevhetene. I de fleste tilfeller vil skjevhetene være for små til at dette har noen hensikt.

I tabell 4, som viser bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og nettoutvalg minus bruttoutvalg etter landsdel, alder og utdanning, ser en at gruppen under 35 år er noe underrepresentert i nettoutvalget. Det gjelder i særlig grad gruppen under 25 år. De mellom 45-66 år noe er overrepresentert. Det ser også ut til å at de med grunnskoleutdanning og uoppgitt utdanning er noen underrepresentert i nettoutvalget, mens de med høyere utdanning er overrepresentert. Skjevhetene i form av underrepresentasjon av unge og lav utdanning kan tyde på at man har fått med for få leietakere i forhold til andre.

Tabell 4. Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og nettoutvalg - bruttoutvalg etter landsdel, alder og utdanning. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto-Brutto
Totalt	100	100	100	
Landsdel				
Oslo	29,9	28,5	31,6	-1,4
Akershus	7,2	7,5	6,9	0,2
Hedemark og oppland	5,5	5,7	5,2	0,2
Østlandet ellers	15,2	14,6	16,0	-0,6
Agder og Rogaland	12,7	14,0	10,9	1,3
Vestlandet	14,0	14,0	14,1	0,0
Midt-Norge	7,5	7,7	7,3	0,2
Nord-Norge	7,9	8,0	7,8	0,1
Alder				
Under 25 år	16,0	12,7	20,3	-3,3
25-34 år	37,0	35,6	38,5	-1,3
35-44 år	14,7	15,2	14,1	0,5
45-66 år	22,6	25,5	18,9	2,9
67 år og over	9,7	11,0	8,2	1,3
Utdanning				
Grunnskole	13,3	12,0	15,1	-1,3
Videregående utdanning	55,7	55,0	56,3	-0,7
Høyere utdanning	24,3	28,8	18,3	4,5
Uoppgitt utdanning	6,8	4,2	10,3	-2,6

5.3 Vekting

Utvalget er ikke trukket rent tilfeldig. Dette indikerer sammen med vurderingen, i avsnitt 5.1 og 5.2, at etterstratifisering bør foretas. Variable som har betydning for leieprisen bør vurderes, som for eksempel geografisk sone, sentralitet og antall rom boligen består av.

Datamateriale fra Folke og bolig tellingen 2001 eller eventuelt Levekårsundersøkelsen 2004 kan utnyttes for å blåse opp resultatene i undersøkelsen slik at de dekker hele populasjonen av utleieboliger.

5.4 Utvalgsvarians

Fordi resultatene bygger på opplysninger om et utvalg av den befolkningen som undersøkelsen dekker, er det knyttet en viss usikkerhet til dem. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. I og med at utvalget er trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen.

Fordelingen i befolkningen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget.

Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen. Tabell 5 viser likevel størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser for et utvalg som er trukket tilfeldig. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

Tabell 5. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser

Antall obs	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/55	50/50
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
2293	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
4000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
6000	0,3	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
8000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
9000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
10000	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
11000	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
12000	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
13000	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
14000	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
15000	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
15818	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: La M være den beregnede størrelsen og S være et anslag for standardavviket til M . Konfidensintervallet med grensene $(M-2S)$ og $(M+2S)$, vil med omtrent 95 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdien.

Følgende eksempel illustrerer hvordan en kan bruke tabell 5 for å finne konfidensintervaller. I undersøkelsen oppgir 46 prosent av de som har svart at de er leietakere at de betaler depositum. Anslaget på standardavviket til dette observert prosenttall på 46, er 1,0 når antall observasjoner er 2 293. Konfidensintervallet for den sanne verdi får grensene $46 \pm 2 \times 1,0$. Det vil si at intervallet som strekker seg fra 44 til 48 prosent med 95 prosent sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele populasjonen hadde vært omfattet av undersøkelsen.

Konfidensintervall kan konstrueres for ulike sikkerhetsnivå. Et konfidensintervall med grensene $(M+S)$ og $(M-S)$ vil med 68 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi. Et konfidensintervall med grensene $(M+2,6S)$ og $(M-2,6S)$ vil med 99 prosent sannsynlighet inneholde populasjonens sanne verdi.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

6. Innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidingen. Datainnsamlingen i denne undersøkelsen foregikk både ved hjelp av PC og ved hjelp av selvutfyllingsskjema.

6.1 PC-assistert intervjuing

CAI-baserte undersøkelser (computer assisted interviewing) foregår på den måten at intervjuerne benytter PC under intervjuet, leser opp spørsmålene fra dataskjermen og registrerer svarene direkte.

Innsamlingsfeil

En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at alle filter i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at intervjuerne stiller feil spørsmål, eventuelt til personer utenfor målgruppen. Skjemaet i denne undersøkelsen inneholder en del filtre i forhold til bla. type bolig og om personen bor alene eller sammen med andre. Personer som bor på hybel eller i leilighet har fått en type spørsmål, mens personer i andre typer boliger har fått et annet sett med spørsmål.

Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. Hvis det først gjøres feil som ikke oppdages i tide, vil det få langt større konsekvenser enn i et papirskjema. Vi har ikke oppdaget noen filterfeil i dette skjemaet.

PC-assistert intervjuing gir videre muligheter for å tilpasse ordlyden i spørsmålene til intervjupersonenes situasjon eller svar på tidligere spørsmål. Typisk bruk av slike tilpasninger er at det riktige ordet blir stående i spørsmålsformuleringene i stedet for at spørsmålene inneholder skråstreker (han/hun, du/dere, er/var, hybel/leilighet mv).

Endelig gir PC-assistert intervjuing mulighet for direkte kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. Det kan legges inn grenser for gyldige verdier, med tilhørende feilmeldinger. I tillegg kan man legge inn feilmeldinger dersom intervjueren taster inn et svar som er inkonsistent i forhold til tidligere svar. Slike svarkontroller er lagt inn på to nivå. En del feilmeldinger er absolutte, og kan ikke overstyres. Dette kan brukes f.eks. ved aldersgrenser. Andre ganger legges det inn advarsler som intervjuerne kan velge å se bort

fra, for eksempel på beløpsgrenser (husleie). På grunn skjemaets karakter ble det ikke lagt inn så mange kontroller i denne undersøkelsen.

Alle disse sidene ved PC-assistert intervjuing fører til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer blir langt mindre enn ved bruk av papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og en oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for filterfeil reduseres.

Innsamlingsfeil kan også komme av at intervjupersonen avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å anslå de verdiene vi spør om. I denne undersøkelsen er det blant annet med et spørsmål om boligens boareal som erfaringsmessig er et komplisert spørsmål. På dette spørsmålet må man regne med at enkelte har hatt problemer med å svare nøyaktig og at man har fått en del unøyaktige svar.

Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som ømtålige. Intervjupersonene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva intervjupersonen oppfatter som sosialt ønskelig. Det er ikke grunn til å tro at spørsmål av denne typen er fremtredende i denne undersøkelsen, kanskje med unntak av spørsmålet om bostøtte.

Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Det er ikke gjort slike omkodinger i denne undersøkelsen. Alle dataene er kontrollert uten at vi har oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

6.2 Postale spørreskjema

Innsamlingsfeil

Når vi bruker selvutfyllingsskjema, har vi liten kontroll med selve utfyllingen. Vi vet ikke hvem som krysser av, hvem som er til stede, og hvilke vurderinger som blir tatt. Design og testing av selvutfyllingsskjema er derfor svært viktig for å lede respondenten effektivt gjennom skjemaet og forebygge målefeil.

Ut fra de telefonhenvendelsene vi har fått, er det først og fremst gangen i skjemaet som har blitt oppfattet som vanskelige i det postale skjemaet. Dette førte til at mange besvarte langt flere spørsmål enn nødvendig.

Som nevnt i avsnitt 7.1., er enkelte spørsmål i undersøkelsen vanskelige å besvare. I det postale skjemaet har vi ingen kontroll over hvordan de ulike respondentene har forholdt seg til disse utfordringene.

Vi har erfart en del problemer med spørsmålene om man eier (spørsmål 5) eller leier boligen (spørsmål 11). Dette har igjen ført til at 358 spørreskjema ble forkastet. Mange hadde latt spørsmålene stå ubesvart og en del oppga at de var både eier og leietaker. En del hadde også latt spørsmål 1 om boligtype stå ubesvart. Det

er derfor helt klart at designet i spørreskjemaet må utbedres før neste datainnsamling. Det bør fortrinnsvis gjennomføres kvalitative tester.

Bearbeidingsfeil

De innkomne spørreskjemaene ble lest optisk. Det ble lagt inn en del intervallbegrensninger slik at ugyldige verdier ikke kunne leses. Generelt vet vi at det ved optisk lesing vil kunne oppstå feil fordi maskinen leser feil. Kvaliteten av avhengig av at skjemaet er godt tilpasset, har riktig layout, og at svarpersonen har krysset av på en bestemt måte.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, og det er klart at ikke alle feil oppdages. Dette er imidlertid en usikkerhet vi må leve med.

Litteraturliste

Belsby, Liv, Holmøy, Aina, Johannessen, Randi, Rød Larsen, Erling, Sandberg, Lasse Solheim, Leiv og Sommervoll Dag Einar: *Leiemarkedsundersøkelsen 2005*. SSB Rapport 2005/32, Statistisk sentralbyrå.

Holmøy, Aina, Johannessen, Randi og Solheim, Leiv: *Etablering av ny husleiestatistikk*, Notat 2004/68, Statistisk sentralbyrå.

Epland, Jon, Andersen, Arne og Haugen, Oddbjørn: *Vedvarende lavinntektØkonomi og levekår for ulike grupper*. Kapittel 10 i SSB Rapporter 2004/28, Statistisk sentralbyrå.

Oslo, mars 2006
Saksbehandler: Aina Holmøy
Tlf.: 800 83 028 (gratis grønt nummer)
Seksjon for intervjuundersøkelser

Leiemarkedsundersøkelsen

Statistisk sentralbyrå gjennomfører våren 2006 en stor undersøkelse av leiemarkedet i hele Norge. Formålet med undersøkelsen er å utarbeide statistikk over leiepriser for ulike typer boliger i ulike deler av landet, slik at man sikrer god kunnskap om leiemarkedet og utviklingen på dette delmarkedet. Spørsmålene i undersøkelsen dreier seg i hovedsak om hvilken hustype du bor i, størrelse på boligen, kvalitet på boligen og hvor mye du betaler i husleie.

Boligen du bor i er en av 28 000 som er trukket ut til å delta. For at vi skal få gode resultater, er det viktig å få svar fra alle som er trukket ut. **Vi kan ikke erstatte boligen du bor i med en annen.** Det er imidlertid frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysninger slettet. Alle som deltar blir med i en trekning av i alt **21 gavekort, et på kr 10 000 og 20 på kr 1 000.**

Skjemaet skal fylles ut av den som eier, leier eller på annen måte disponerer boligen på adressen dette brevet er sendt til, eller dennes ektefelle, samboer eller partner. Dersom du har flyttet fra adressen, krysser du av for det på skjemaet, oppgir navn på ny leieboer hvis du kjenner det, og returnerer skjemaet til oss. Dersom du ikke har egen bolig, men bor hos venner eller familie, ber vi deg om å levere dette brevet til den som disponerer boligen. Vi ber om at han eller hun skriver navnet sitt i feltet *Ny beboer på adressen ovenfor* i starten på skjemaet.

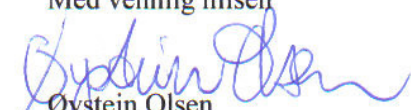
Det finnes ingen fullstendig oversikt over alle boliger som leies ut i Norge. Utvalget vil derfor omfatte noen boliger som eies. Selv om du ikke er leietaker, er det fint om du vil svare på de første spørsmålene i skjemaet.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Statistisk sentralbyrå har utnevnt eget personvernombud, godkjent av Datatilsynet, som gjennomfører løpende kontroll med at personopplysningslovens regler følges. Vi vil aldri offentliggjøre eller viderefremidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Innen ett år etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle kjennetegn som kan identifisere enkeltpersoner bli fjernet. For å gjøre skjemaet kortere og for å øke utbyttet av svarene vi får, vil vi hente inn opplysninger om utdanning og inntekt fra Statistisk sentralbyrås utdannings- og inntektsregistre. Fødelandsopplysninger hentes fra det sentrale personregister. Nevnte opplysninger hentes inn for den eller de undersøkelsen er adressert til.

Vi ber deg returnere det utfylte skjemaet til Statistisk sentralbyrå i den vedlagte frankerte svarkonvolutten **innen 15. mars**. Leietakere vil bli kontaktet igjen inntil 6 ganger på telefon i perioden juli 2006 til juni 2007 for opplysninger til konsumprisindeksen om endringer i husleien.

Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen, kan du ringe oss gratis på telefon 800 83 028 eller sende en e-post til leiemarked@ssb.no. Har du spørsmål om personvern, kan du kontakte Statistisk sentralbyrås personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Rune Gløersen
fagdirektør

Oslo, mars 2006
Saksbehandlar: Aina Holmøy
Tlf. 800 83 028 (gratis grønt nummer)
Seksjon for intervjuundersøkingar

Leigemarknadsundersøkinga

Statistisk sentralbyrå gjennomfører i vår ei stor undersøking av utleigemarknaden i heile Noreg. Formålet med undersøkinga er å utarbeide statistikk over leigeprisar for ulike typar bustader i ulike delar av landet, slik at ein får god kunnskap om utleigemarknaden og utviklinga på denne marknaden. Spørsmåla i undersøkinga dreier seg i hovudsak om kva for type hus du bur i, storleik på bustaden, kvalitet på bustaden og kor mye du betaler i husleige.

Bustaden du bur i er ein av 28 000 som er trekt ut til å delta. For at vi skal få gode resultat, er det viktig å få svar frå alle som er trekte ut. **Vi kan ikkje erstatte bustaden du bur i med ein annan.** Det er likevel frivillig å delta, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje opplysningar sletta. Alle som deltek blir med i ei trekning av i alt **21 gåvekort, eit på 10 000 kroner og 20 på 1 000 kroner.**

Skjemaet skal fyllast ut av den som eig, leiger eller på annan måte disponerer bustaden på adressa dette brevet er sendt til eller av ektefellen, sambuaren eller partnaren. Dersom du har flytta frå adressa, ber vi deg krysse av for det på skjemaet, skrive namnet på ny leigebuar om du kjenner det, og returnere skjemaet til oss. Dersom du ikkje har eigen bustad, men bur hjå venner eller familie, ber vi deg om å gje dette brevet til den som disponerer bustaden. Vi ber om at ho eller han fører på namnet sitt i feltet *Ny bebruar på adressa over i starten på skjemaet.*

Det finst ingen fullstendig oversikt over alle utleigebustader i Noreg. Utvalet omfattar derfor også nokre eigde bustadar. Sjølv om du ikkje leiger bustaden du bur i, er det fint om du svare på dei første spørsmåla i skjemaet.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har teieplikt. SSB har utnemnt eige personvernombod, godkjent av Datatilsynet, som gjennomfører kontroll med at reglane i personopplysningsloven blir følgt. Vi vil aldri offentliggjere eller vidareformidle opplysningar om kva den enkelte har svart. Innan eitt år etter at datainnsamlinga er avslutta, vil alle kjenneteikn som kan identifisere enkeltpersonar bli fjerna. For å gjere skjemaet kortare og for å auke utbyttet av svara vi får, vil vi nytte opplysningar om utdanning og inntekt frå Statistisk sentralbyrå sine register om utdanning og inntekt. Vi vil og nytte opplysningar om fødeland frå det sentrale personregister. Dei nemnde opplysningane blir henta inn for den eller dei undersøkinga er adressert til.

Vi ber deg returnere det utfylte skjemaet til Statistisk sentralbyrå i den frankerte svarkonvolutt som ligg ved **innan 15. mars.** Leigebuarar vil bli kontakta igjen inntil 6 gonger på telefon i perioden juli 2006 til juni 2007 for opplysningar til konsumprisindeksen om endringar i husleiga.

Ønskjer du meir informasjon om undersøkinga, kan du ringje oss gratis på telefon 800 83 028 eller sende ein e-post til leiemarked@ssb.no. Spørsmål om personvern, kan rettast til Statistisk sentralbyrås personvernombod på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Rune Gløersen
fagdirektør

Oslo, mars 2006
Saksbehandler: Aina Holmøy
Tlf.: 800 83 028 (gratis grønt nummer)
Seksjon for intervjuundersøkelser

Leiemarkedsundersøkelsen

Statistisk sentralbyrå gjennomfører våren 2006 en stor undersøkelse av leiemarkedet i hele Norge. Formålet med undersøkelsen er å utarbeide statistikk over leiepriser for ulike typer boliger i ulike deler av landet, slik at man sikrer god kunnskap om leiemarkedet og utviklingen på dette delmarkedet. Spørsmålene i undersøkelsen dreier seg i hovedsak om hvilken hustype du bor i, størrelse på boligen, kvalitet på boligen og hvor mye du betaler i husleie.

Boligen du bor i er en av 28 000 som er trukket ut til å delta. For at vi skal få gode resultater, er det viktig å få svar fra alle som er trukket ut. **Vi kan ikke erstatte boligen du bor i med en annen.** Det er imidlertid frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysninger slettet. Alle som deltar blir med i en trekning av i alt **21 gavekort, et på kr 10 000 og 20 på kr 1 000.**

Skjemaet skal fylles ut av den som eier, leier eller på annen måte disponerer boligen på adressen dette brevet er sendt til, eller dennes ektefelle, samboer eller partner. Dersom du har flyttet fra adressen, krysser du av for det på skjemaet, oppgir navn på ny leieboer hvis du kjenner det, og returnerer skjemaet til oss. Dersom du ikke har egen bolig, men bor hos venner eller familie, ber vi deg om å levere dette brevet til den som disponerer boligen. Vi ber om at han eller hun skriver navnet sitt i feltet *Ny beboer på adressen ovenfor* i starten på skjemaet.

Det finnes ingen fullstendig oversikt over alle boliger som leies ut i Norge. Utvalget vil derfor omfatte noen boliger som eies. Selv om du ikke er leietaker, er det fint om du vil svare på de første spørsmålene i skjemaet.

Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Statistisk sentralbyrå har utnevnt eget personvernombud, godkjent av Datatilsynet, som gjennomfører løpende kontroll med at personopplysningslovens regler følges. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Innen ett år etter at datainnsamlingen er avsluttet, vil alle kjennetegn som kan identifisere enkeltpersoner bli fjernet. For å gjøre skjemaet kortere og for å øke utbyttet av svarene vi får, vil vi hente inn opplysninger om utdanning og inntekt fra Statistisk sentralbyrås utdannings- og inntektsregistre. Fødelandsopplysninger hentes fra det sentrale personregister. Nevnte opplysninger hentes inn for den eller de undersøkelsen er adressert til.

Vi ber deg returnere det utfylte skjemaet til Statistisk sentralbyrå i den vedlagte frankerte svarkonvolutten **innen 15. mars**. Leietakere vil bli kontaktet igjen inntil 6 ganger på telefon i perioden juli 2006 til juni 2007 for opplysninger til konsumprisindeksen om endringer i husleien.

Ønsker du mer informasjon om undersøkelsen, kan du ringe oss gratis på telefon 800 83 028 eller sende en e-post til leiemarked@ssb.no. Har du spørsmål om personvern, kan du kontakte Statistisk sentralbyrås personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

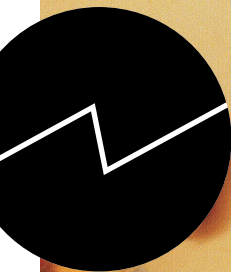
Rune Gløersen
fagdirektør

Leiemarkeds-undersøkelsen

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Leiemarkedsundersøkelsen skal gi oss mer kunnskap om utleiemarkedet

Leiemarkedsundersøkelsen er en stor undersøkelsen av utleiemarkedet i hele Norge. Formålet med undersøkelsen er å lage statistikk som viser leieprisene og utviklingen i disse for ulike typer boliger i ulike deler av landet. En slik statistikk vil sikre god kunnskap om utleiemarkedet og utviklingen på dette markedet. Husleieloven inneholder bestemmelser om fastsetting og regulering av husleiene. Kunnskapen fra Leiemarkedsundersøkelsen skal også benyttes til å sikre en forsvarlig og enhetlig praktisering av disse bestemmelsene.

Hva får vi svar på?

For å kunne utarbeide en god leiemarkedsstatistikk, må undersøkelsen blant annet gi svar på

- *hva slags hus eller leilighet leietakerne bor i*
- *hvem vi leier av*
- *størrelse og kvalitet på leieboligene*
- *hvor lenge leieforholdene varer*
- *gjennomsnittlig husleie i ulike deler av landet*
- *hvilke faktorer som påvirker husleiene*

Slik gjennomføres Leiemarkedsundersøkelsen

Du har allerede mottatt et postalt skjema fra oss. De som ikke har svart på dette skjemaet, vil om kort tid bli kontaktet av en av våre intervjuere for avtale om intervju. Intervjuet vil foregå over telefon. Telefonintervjuet tilsvarer det postale skjemaet og vil ta i underkant av ti minutt.

Hvorfor kontakter vi deg?

Vi kan ikke intervjuer alle som leier en bolig. Vi har derfor trukket et utvalg som skal representere alle utleieboligene i Norge. Resultatene sier da noe om forholdene for alle utleieboliger, selv om vi bare spør de personene som bor i boligene i utvalget. Det finnes ingen fullstendig oversikt over alle boliger som leies ut. Vi klarer derfor ikke å trekke et utvalg som består av bare utleieboliger. Det betyr at du kan bli kontaktet selv om du ikke leier boligen din. Er du ikke leietaker, ønsker vi allikevel at du tar deg tid til å svare på noen få spørsmål.

Hvorfor er ditt svar viktig?

Utvalget i Leiemarkedsundersøkelsen er valgt ut etter bestemte kriterier som skal sikre at det representerer "utleiemarkedet i miniatyr". Vi har ikke mulighet for å erstatte deg og din bolig med en annen dersom du ikke deltar. Hver enkelt bolig i utvalget representerer en større gruppe boliger. For å få et mest mulig pålitelig bilde av utleiemarkedet for ulike typer boliger i ulike deler av landet, er det derfor veldig viktig at vi mottar opplysninger fra alle som er med. Hvis ikke, kan statistikken gi et skjevt bilde av virkeligheten.

Statistisk sentralbyrå ivaretar personvernet

Intervjuerne og alle andre som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Statistisk sentralbyrå har utnevnt eget personvernombud, godkjent av Datatilsynet, som gjennomfører løpende kontroll med at personopplysnings lovens regler følges. Vi vil aldri offentliggjøre eller videreformidle opplysninger om hva den enkelte har svart. Statistisk sentralbyrå er underlagt kontroll både fra vårt eget personvernombud og datatilsynet. Har du spørsmål om personvern, kan du kontakte Statistisk sentralbyrås personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post til personvernombud@ssb.no.

Statistisk sentralbyrå

Statistisk sentralbyrå har hovedansvaret for innsamling, bearbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge. Det er vår oppgave å gi allmennheten, næringslivet og myndighetene kunnskap om samfunnets struktur, utvikling og virkemåte gjennom statistikk og analyse. Det er et krav at denne statistikken må utarbeides på et uavhengig grunnlag, ha høy kvalitet og spres som et felles gode for samfunnet. På vår hjemmeside www.ssb.no finner du mer om Statistisk sentralbyrå og våre ulike statistikker.

Seksjon for intervjuundersøkelser

Seksjon for intervjuundersøkelser er ansvarlig for gjennomføringen av Statistisk sentralbyrås intervjuundersøkelser. Vi gjennomfører også enkeltoppdrag for forvaltning, forskning, organisasjoner og bedrifter. Datainnsamlingen foregår ved hjelp av besøksintervju, telefonintervju eller skjema som sendes i posten.

Kontakt oss

Dersom du ønsker flere opplysninger om undersøkelsen og om hva resultatene skal brukes til, kan du sende en e-post med dine spørsmål til leiemarked@ssb.no. Du kan også ringe gratis til grønt nummer 800 83 028. Har du spørsmål om personvern, kan du enten sende en e-post til personvernombud@ssb.no eller ringe telefonnummer 21 09 00 00.

Statistisk sentralbyrå
Seksjon for intervjuundersøkelser
Kongensgt. 7
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Besøksadresse:
Kongens gate 7
Telefon: 21 09 46 67
Telefaks: 21 09 49 89

Internett: www.ssb.no

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Leiemarkedsundersøkelsen 2006

Produktnummer 2490-0

Instruks

Orientering og veiledning for intervjuere

INNHOOLD

1. 1. ORIENTERING OM UNDERSØKELSEN	2
1.1. OPPDRAGSGIVER.....	2
1.2. BAKGRUNN OG FORMÅL.....	2
2. GJENNOMFØRING AV UNDERSØKELSEN.....	3
2.1. UTVALG.....	3
2.2. INNSAMLINGSPERIODE OG INTERVJUTID.....	3
2.3. INNSAMLINGSMETODE: FØRST POSTAL DERETTER TELEFONINTERVJU.....	3
2.4. MÅLSETTING.....	4
2.5. FORBEREDELSESTID OG PRØVEINTERVJU	4
2.6. MER OM UTVALGET	4
3. VEILEDNING TIL INTERVJUARBEIDET.....	5
3.1. SPORING OG EV. NY BEBOER	5
3.2. FRAFALL, AVGANG OG OVERFØRINGER.....	7
4. SPØRRESKJEMAET	7
4.1. GENERELT.....	7
4.2. OM ENKELTSPØRSMÅL	8

VEDLEGG: IO-BREV

Feltkontakt:	Hajar B. Livary	21 09 46 96
Programmering:	Jytte Duemark	21 09 42 08
Planlegger:	Aina Holmøy	21 09 44 49
Planlegger:	Maria Høstmark	21 09 48 61

E-post leiemarked@ssb.no

1. 1. Orientering om undersøkelsen

Leiemarkedsundersøkelsen ble gjennomført første gang i 2005. I år har vi først sendt skjemaet postalt til hele utvalget. Nå skal vi gjennomføre telefonintervju med den delen av utvalget som ikke har besvart det postale skjemaet.

1.1. Oppdragsgiver

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører Leiemarkedsundersøkelsen på oppdrag fra Kommunal- og regionaldepartementet (KRD). Husbanken har fått delegert oppdragsgiveransvaret fra KRD og er vår kontraktspartner.

I SSB er det Seksjon for økonomiske indikatorer som har prosjektansvaret, mens Seksjon for intervjuundersøkelser planlegger og gjennomfører selve feltarbeidet. Det er også andre seksjoner involvert, blant annet Seksjon for metode og standarder, Gruppe for skatt, fordeling og konsumentatferd og Seksjon for datafangstmetoder. NOVA og Byggforsk er andre interessenter i prosjektet

1.2. Bakgrunn og formål

Formålet med undersøkelsen er å utarbeide en god leiemarkedsstatistikk som gir svar på:

- Hva slags hus eller leiligheter som leies ut
- Hvem som leier ut boliger
- Standard på utleieboligene
- Lengde på leieforhold
- Faktorer som påvirker husleien

Dataene skal særlig benyttes til å lage en permanent statistikk over gjennomsnittlig husleie for ulike boligtyper i ulike deler av landet.

Bakgrunnen for å lage en husleiestatistikk er først og fremst behovet for å sikre en forsvarlig og enhetlig praktisering av bestemmelsene i husleieloven om regulering og fastsetting av husleiene (hver av partene i et leieforhold kan etter tre år kreve leien justert til såkalt "gjengs leie ved utleie av liknende husrom på liknende avtalevilkår).

Arbeidet med å utarbeide en slik husleieindeks er ikke ferdigstilt. Arbeidet startet opp allerede i 2003. SSB kom med våren 2004, og den første Leiemarkedsundersøkelsen ble gjennomført i 2005. Hovedformålet med undersøkelsen var da å bestemme detaljeringsgrad og viktige kjennetegn. Undersøkelsen fungerte også som en test av undersøkelsesopplegget: utvalgstrekkning, innsamlingsmetode og spørreskjema. Ut i fra resultatene er det foretatt enkelte justeringer undersøkelsesdesignet. Mer om gjennomføringen av årets undersøkelse i kapittel 2.

Dere kan ev. lese mer her:

- <http://www.ssb.no/vis/magasinet/analyse/art-2005-11-22-01.html>
- "Husleieindekser og husleiestatistikk", Rapport 10/2004, NOVA på <http://www.dep.no/filarkiv/223910/Husleieindeks.pdf>
- "Etablering av ny husleiestatistikk (indeks) - en forstudie", Notater 2004/68, SSB på http://www.ssb.no/emner/08/02/30/notat_200468/notat_200468.pdf
- "Leiemarkedsundersøkelsen 2005", Rapporter 2005/32, SSB på http://www.ssb.no/emner/05/03/rapp_200532/rapp_200532.pdf

2. Gjennomføring av undersøkelsen

Faser i datainnsamlingen - når har vi kontaktet IO:

Metode	Periode	Utvalg
Postalt skjema	27. februar - 24. mars	28 000
Påminning sms	13. mars	9 000
Telefonintervju	27. mars - 11. juni	ca. 16 000

2.1. Utvalg

Til undersøkelsen er det trukket et utvalg på 28 000 boligenheter. I første omgang har alle mottatt et postalt spørreskjema. Vi regner med at om lag halvparten av utvalget kommer til å besvare det postale spørreskjemaet. Den delen av utvalget som ikke sender inn skjemaet eller som blir tatt ut pga innrapportert frafall eller avgang utgjør utvalget til telefondelen av undersøkelsen. Dere får mer informasjon om endelig størrelse på utvalget til telefonundersøkelsen i ukeslutt.

For å fjerne flest mulig selveiere har vi benyttet data fra ulike register for å fjerne boliger hvor eier er bosatt i boligen. Utvalget vil allikevel inneholde en del selveierboliger. Selv om dette er en leiemarkedsundersøkelse, ønsker vi noen opplysninger for boliger som ikke er utleieboliger. Dette for å undersøke kvaliteten på den koblingen vi har gjort for å fjerne selveiere fra trekkegrunlaget. **Eiere skal dermed ikke gå til frafall.** Registeret som var grunnlaget ved trekkingen var oppdatert per 01.01.2006. Opplysninger om samboere med felles barn er fra 01.01.2005. Personer som var døde eller utvandret per 28.02.2006 er blitt tatt ut.

Dette er et **adresseutvalg**, og vi skal dermed ha intervju med **beboer i den bestemte boligen som er trukket ut. Vi holder fast ved denne boligen dersom beboer har flyttet**, og intervjuer ny beboer i boligen. Se mer om dette i avsnitt 3.1.

Et mindre utvalg fra Leiemarkedsundersøkelsen vil danne grunnlaget for de månedlige prisinnsamlingene til Konsumprisindeksen (Bolig og husleie).

2.2. Innsamlingsperiode og intervjutid

Datainnsamlingen ved hjelp av telefonintervju starter opp 27. mars og avsluttes 11. juni 2006.

Intervjutiden er i gjennomsnitt ca. 8 minutt for leietakere og ca. 2 minutt for de som ikke er leietakere.

2.3. Innsamlingsmetode: først postal deretter telefonintervju

Vi sendte ut informasjonsbrev og postalt spørreskjema til 28 000 adresser i uke 9 og 10. Svarfristen for å sende inn det postale skjemaet var 15. mars. En del av utvalget mottok påminning på sms 13. mars. 21. mars tok vi ut en oversikt over alle som enda ikke hadde sendt inn det postale spørreskjemaet. Denne oversikten ble korrigert for innrapportert frafall og avgang før klargjøring til telefondelen av undersøkelsen.

Hvis dere kommer i kontakt med et IO som har sendt inn det postale spørreskjemaet skal dere følge fremgangsmåten i avsnitt 3.1.5.

Det skal ikke gjennomføres besøk. Spørsmålene stilles til referansepersonen eller dennes ektefelle/samboer/partner. Oppnår du ikke kontakt med en av disse i løpet av perioden, blir det frafall. Mer om sporing av ny beboer i avsnitt 3.1.

2.3.1 IO-brev

Alle mottok IO-brev sammen med det postale skjemaet. Vi sender ut påminningsbrev og brosjyrer til alle i utvalget til telefondelen av undersøkelsen. Utsendingen finner sted ca. 24. mars. Intervjuerne skal sende ut IO-brev og brosjyre **til nye beboere**. Dere får tilsendt ti IO-brev, ti brosjyrer, ti konvolutter, instruks og papirskjema.

2.3.2 Gavekort

Alle som deltar i undersøkelsen vil være med i en trekning av i alt 21 gavekort - **ett på kr 10 000 og 20 på kr 1 000**. Trekningen finner sted når undersøkelsen er avsluttet i slutten av juni.

2.4. Målsetting

Målet for undersøkelsen er 85% oppslutning blant de IO-ene som sendes ut. De fleste av dere har mange IO og trenger all den tiden dere har til rådighet. Alle skal derfor være godt i gang allerede tirsdag 4. april. I tillegg skal vi ha gjennomført 60% av intervjuene innen tirsdag 2. mai. Det kommer mer informasjon vedrørende forventninger om antall gjennomførte intervju ol i ukeslutt.

- Tirsdag 4. april skal alle være godt i gang.
- Tirsdag 2. mai skal vi ha gjennomført 60% av intervjuene.

Du skal forsøke å komme i kontakt med en av kontaktpersonene ti ganger i løpet av feltperioden før adressen går til frafall. Alle forsøkene skal være på ulike tidspunkt. Du må ha forsøkt på minst tre ulike hverdager og både på dag og kveld.

2.5. Forberedelsestid og prøveintervju

Det er satt av 75 minutt til lesing av instruksene, prøveintervju og skriving av rapport. Godtgjørelsen påføres av kontoret.

Når dere tester skjema bør dere forsøke følgende kategorier:

- Enpersonhusholdning
- Flerpersonhusholdning med barn
- Bor på hybel
- Bor i leilighet
- Bor i enebolig
- Bor i hybel uten egen inngang
- Bor sammen med eier

2.6. Mer om utvalget

Oslo er oversamlet i utvalget med 2000. Dette er gjort for å oppnå ekstra leietakere i nettoutvalget. Det er trukket et tilleggsutvalg blant personer i alderen 20-29 år. Dette utvalget er trukket tilfeldig fra DSF, dvs. på person.

Personer som deltok i Leiemarkedsundersøkelsen 2005 eller bolig og husleie 2005 er holdt utenfor trekkgrunlaget.

2.6.1 Informasjon om utvalget i skjermbildet ALL-informasjon

Informasjon i skjermbildet ALL-informasjon:

- Hushold1: Navn på opprinnelig trukket beboer/IO.
- Hushold 2: Navn på eventuell ektefelle eller samboer. Har kun navn på samboer hvis felles barn.
- Hushold 3: Bolignr
- Hushold 4: I disse feltene legges postboksadresser, c/o-adresser og lignende. Vil kun bli lagt ut for de boligene som det må foretas sporing av tlfnr på (Kongsvinger).
- Navn2: Her er det lagt inn en tilleggsadresse for de som har oppgitt det. Det vil være opplysninger som leil.nr., navn på alders- og sykehjem, bolignr, c/o-adresser m.v.
- Melding: Ved behov vil de som sporer tlfnr på Kongsvinger benytte dette feltet til å legge inn kommentarer til tlfnr som de har funnet, hvilket kan være nyttig informasjon til dere.

2.6.2 Bolignummer

De som bor i eneboliger og rekkehus, har lenge hatt egen adresse. De som bor i leilighet, derimot, har delt adresse med alle de andre i huset eller oppgangen. Dette har vært tungvint for mange beboerne og boligeierne, og det er tungvint for dem som skal utforme boligpolitikk eller lage statistikk. Det har også gjort jobben vanskelig for eksempel for ambulans og bud. I tillegg har det mangelfulle adressesystemet vært dyrt for samfunnet. Derfor vedtok Stortinget i 1999 at alle leiligheter i Norge skulle få en helt egen adresse, slik eneboliger og rekkehus har hatt lenge.

2.6.3 Hva betyr tillegget til adressen?

De som bor i hus med flere boliger, har fått tildelt et adressemerke med gateadressen pluss et lite tillegg - et bolignummer. Hvis du bor i Strandgaten. 2, har din nye adresse kanskje blitt **Strandgaten. 2 H0203**. Bokstaven forteller om du bor i en Hovedetasje, Loftsetasje, Underetasje eller Kjelleretasje. De to første tallene sier hvilken etasje inngangen til leiligheten din ligger i. De to siste tallene er leilighetens nummer i etasjen, regnet fra venstre med klokka når man kommer opp trappen. H0203 viser altså at leiligheten ligger i andre etasje, og at det er den tredje leiligheten fra venstre med klokka. I Oslo er nummereringen av de to siste tallene litt annerledes. Der regner man fra venstre med klokka når en står utenfor inngangsdøren til huset. Dessverre er det fortsatt en del mangler i registeret knyttet til bolignummer, særlig i Oslo.

3. Veiledning til intervjuarbeidet

3.1. Sporing og ev. ny beboer

Dere skal sende spørsmål om sporing til leiemarked@ssb.no. Vi svarer dere så fort vi kan. Telefonen skal benyttes i minst mulig grad.

Vi vil i første omgang kun sende ut IO som har påkoblet telefonnummer maskinelt. Manuell sporing av de som mangler telefonnummer foregår sentralt før utsending til dere.

3.1.1 Kontaktperson/IO

Du skal kun intervju referansepersonen eller dennes registrerte ektefelle/samboer eller partner. Navn på disse vil være oppgitt i innledningsspørsmålet til skjemaet (*BorDu*). Får du ikke tak i en av disse i løpet av feltperioden, blir det frafall. Da må du først svar *Ja* i *BorDu* og deretter bruke frafallsgrunn 35 *IO ikke å treffe av andre årsaker*.

Dersom referansepersonen har endret navn, går du inn i *navn, adr, tlf* i *all informasjon* og endrer navnet her. Da markerer du for *samme person, navn rettet*.

Ny beboer: I disse tilfellene vil kun navnet på den du har sporet opp og lagt inn som ny beboer komme opp på skjermen i innledningen. Dersom denne ikke er å treffe når du ringer, kan du spørre etter eventuell ektefelle/samboer eller partner. I disse tilfellene trenger du ikke endre navn.

3.1.2 Beboer har flyttet

For å forsikre oss om at personen vi kontakter faktisk bor på adressen som er trukket ut, spør vi om dette i innledningen til intervjuet.

Dersom beboer har flyttet, spør vi om navnet på ny beboer på adressen. Får vi opplysninger om dette, skrives disse inn i intervjuet. Deretter avsluttes intervjuet slik at du kan ta kontakt med ny beboer før du starter å intervju på selve skjemaet. I *all informasjon* har nå navn på tidligere beboer (*IOs navn*) blitt erstattet med navn på ny beboer. Fødselsnummer på tidligere beboer og andre opplysninger om denne slettes. Opplysningene under *Tidligere eier(e)* blir imidlertid liggende

Dersom tidligere beboer ikke kjenner navnet på ny beboer, spør vi om vedkommende kjenner navn på eier av boligen. I noen tilfeller vil eier og ny beboer være den samme. Dersom dette ikke er tilfelle, kan eier av boligen kontaktes for å få vite hvem som bor i boligen, navn og eventuelt telefonnummer på ny beboer. Dersom du får opplyst navn på eier, vil dette erstatte navnet på tidligere beboer (*IOs navn*) i *all informasjon*. Når du har sporet opp ny beboer legger du dette inn i *navn, adr, tlf*.

Dersom du fremdeles ikke har fått tak i navnet på ny beboer, prøver du å spore opp ny beboer selv. Når du har funnet navn på ny beboer, går du inn i *navn, adr, tlf* og endrer navn og evt. telefonnummer der. Marker for hvilken type endring du har gjort. I dette tilfellet: *ny kontaktperson i ny enhet*.

Dersom det ikke lar seg gjøre å finne ny beboer, må du gå inn i skjemaet og svare *finner ikke ny beboer* i *BorDu*. Deretter velger du *frafall*. Bruk da *frafallsgrunn 37 finner ikke ny beboer*. Dersom boligen står tom, svarer du *tom bolig* i *BorDu* og bruker *frafallsgrunn 36 tom bolig*.

Dersom du ikke får snakke med referansepersonen eller dennes/ektefelle/samboer, må du spørre den du er i kontakt med om referansepersonen eller dennes ektefelle/samboer/partner bor på den oppgitte adressen. Hvis ikke, svarer du *Nei* i *BorDu* og går videre som over.

3.1.3 Beboer er død

Hvis beboer er død, skal du kontakte etterlatte som bor i leiligheten, eventuell nyinnflyttet beboer eller eier/utleier av boligen. Dersom du får vite at beboer er død, svarer du *Nei* i *BorDu*. Deretter går du fram på samme måte som i kap.3.1.2.

3.1.4 Beboer er ukjent

Dersom du ikke finner noen ved hjelp av telefon på den oppgitte adressen og dermed ikke vet om kontaktpersonen bor på den oppgitte adressen, går du inn i skjemaet og trykker *vet ikke* (eller svarer *annet*) i *BorDu*. Deretter bruker du *frafallsgrunn 35 IO ikke å treffe av andre årsaker*.

3.1.5 Beboer har sendt inn det postale skjemaet

Dersom beboer har sendt inn det postale skjemaet, svarer du *Sendt inn postalt skjema* i *BorDu* og bruker overføringskode *IO er allerede intervjuet*.

3.2. Frafall, avgang og overføringer

Selv om du ikke får intervju med referansepersonen eller dennes ektefelle/samboer/partner, forsøk å få svar på om vedkommende bor på den adressen som er trukket ut, det vil si om vedkommende faktisk er den vi skal ha svar fra. Dersom du finner ut at vedkommende ikke bor på adressen, svarer du *Nei* i *BorDu* og prøver du å finne ny beboer.

Dersom adressen går til avgang eller du skal gjøre en overføring, svar da *Annet* i *BorDu* slik at du kommer inn i *Innled*.

Frafallsgrunner:

- 11 Ikke tid
- 12 Beboer ønsker ikke å delta
- 13 Beboer deltar ikke av prinsipp

- 21 Kortvarig sykdom
- 22 Langvarig sykdom/svekkelse
- 23 Sykdom/dødsfall i IOs familie/annen uforutsett hendelse
- 24 Språkproblemer

- 31 Midlertidig fraværende pga. skolegang/arbeid
- 32 Midlertidig fraværende pga. ferie el. liknende
- 33 Finner ikke adressen/boligen
- 34 Beboer har ikke telefon/for kostbart/langt å reise
- 35 IO ikke å treffe av andre årsaker
- 36 Tom bolig

- 37 Finner ikke ny beboer

- 41 Andre frafallsgrunner, spesifiser

Avgangsgrunner:

- 95 Revet, nedbrent eller kondemnert bolig
- 97 Adressen er til en institusjon
- 98 Andre avgangsgrunner, spesifiser

Overføringsgrunner:

- 81 Kjenner IO
- 82 Intervjuer kapasitetsproblemer, sykdom e.l.
- 85 IO er allerede intervjuet

4. Spørreskjemaet

4.1. Generelt

I denne undersøkelsen er det svært viktig at beboer svarer kun for den boenheten han/hun bor i. Det er ikke bygningen vi er ute etter. Dersom vedkommende f.eks. bor i en sokkelleilighet eller hybel i en enebolig, er det denne sokkelleiligheten eller hybelen vedkommende skal svare for.

Dersom en person f. eks bor i kollektiv sammen med flere andre, er det hele boenheten til kollektivet det skal svares for.

Beboere som eier boligen selv skal besvare de seks første spørsmålene i skjemaet. De vil ikke bli kontaktet igjen.

4.2. Om enkeltspørsmål

BorDu

Her ønsker vi at du så langt det er mulig skal avklare om den vi har trukket ut bor på adressen eller ikke. Du svarer *Ja* dersom du får bekreftet av vedkommende bor på adressen selv om det ikke blir intervju. Bor ikke vedkommende på adressen, svarer du *Nei* her og forsøker å spore opp ny beboer.

Dersom du ikke finner ny beboer, boligen er tom, du ikke vet om vedkommende bor på adressen, vedkommende har sendt inn postalt skjema eller du skal legge inn avgang/overføring, bruker du en av kategoriene:

- finner ikke ny beboer
- tom bolig
- sendt inn postalt skjema
- annet (*avgang/overføring, vet ikke om vedkommende bor på adressen*)

Du kan også trykke *vet ikke* dersom du ikke vet om vedkommende bor på adressen eller ikke.

Spm1

Når regnes en hybel/hybelleilighet som selvstendig boenhet ?

En selvstendig boenhet er en hybel eller hybelleilighet som har egen inngang og eget toalett. Det kreves ikke at boenheten har egen inngang til bygningen. Har den felles trappeoppgang eller lignende med andre boenheter vil det likevel være selvstendig boenhet dersom det er egen låsbare dør til boenheten.

Når regnes en hybel/hybelleilighet som uselvstendig boenhet ?

En hybel/hybelleilighet som har felles inngang/toalett med annen boenhet er en uselvstendig boenhet.

På bakgrunn av dette har vi tolket:

hybelleilighet som en selvstendig boenhet med eget toalett og egen låsbar inngangsdør. En hybelleilighet er egentlig en leilighet og skal plasseres i kategori 4

hybel som en uselvstendig boenhet med felles toalett og inngangsdør. En hybel kan ha en kjøkkenkrok og likevel være en hybel.

Alle typer leiligheter plasseres i kategori 4 i spm1

Spm7

Vi tenker her på om vedkommende deler boenhet med noen, ikke om f.eks eier av eneboligen deler hus med leietakeren i sokkelleiligheten i underetasjen.

Spm9

Som i spm7. Vi tenker her på om en eller flere av de som bor i samme boenhet som IO eier denne boenheten, ikke om f.eks eieren av eneboligen bor i samme hus som leietakeren i sokkelleiligheten.

Dersom noen av de IO bor sammen med eier boligen, skal skjemaet avsluttes. Vet vi hvem som eier fra spm4 (kun krysset av i en svarkategori) avsluttes skjemaet etter spm5, hvis ikke må spm6 også stilles.

Spm11

Tjenestebolig er en leilighet som er stilt til disposisjon i samband med et arbeidsforhold og som må fraflyttes når arbeidsforholdet opphører.

Trygdebolig, omsorgsbolig brukes hvis boligen har en slik status, selv om også andre alternativer passer (f.eks. at det er betalt innskudd).

Kårbolig brukes også i de tilfellene IO bor gratis "hos" sønn/datter, men ikke i samme husholdning som disse.

Framleie brukes i situasjoner hvor IO leier av en annen leietaker, som i sin tur leier av eieren av boligen. Framleie kan forekomme i mange ledd.

Spm14 og 15

Det er viktig at det her svares for hele boenheten. Dersom IO bor sammen med flere i samme boenhet, skal hele arealet i boenheten oppgis. Er IO usikker på boarealet, trykker du *vet ikke*, og går videre til spørsmål 11.

Heller ikke boder, ganger, entreer, vaskerom etc. skal tas med.

Boarealet vil si det totale arealet innenfor ytterveggene med unntak av boder. I kjeller og på loft skal bare beboelsesrom regnes med. Dvs. at boder og ikke innredet loft/kjeller skal utelates.

Spm23

Med andre oppholdsrom mener vi hovedsakelig stuer og arbeidsrom.

Spm34

Her spør vi etter den totale månedelige husleien for boenheten, og ikke bare IOs andel av leien.

Oslo, mars 2006

Saksbehandlere: Maria Høstmark og Aina Holmøy

Tlf.: 800 83 028 (gratis grønt nummer)

Seksjon for intervjuundersøkelser

Hvordan er egentlig utleiemarkedet i Norge?

Statistisk sentralbyrå gjennomfører nå en undersøkelse om leiemarkedet i Norge. En av våre intervjuere vil kontakte deg for intervju på telefon. Hvis du har returnert tilsendt spørreskjema, ber vi deg se bort fra denne henvendelsen. Vi takker for et verdifullt bidrag til undersøkelsen.

Alle som deltar er med i **en gavetrekning** av et gavekort på kr 10 000,- og ti gavekort på kr 1 000,-.

Vi kan ikke erstatte boligen du bor i med en annen. Det er imidlertid frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg fra undersøkelsen og kreve opplysninger slettet. Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler. Alle som arbeider i Statistisk sentralbyrå har taushetsplikt. Statistisk sentralbyrå har utnevnt eget personvernombud, godkjent av Datatilsynet, som gjennomfører løpende kontroll med at personopplysningslovens regler følges. Det vil aldri bli kjent utenfor Statistisk sentralbyrå hva enkeltpersoner har svart på undersøkelsen.

Har du spørsmål om selve undersøkelsen kan du gjerne ringe oss gratis på telefonnummer **800 83 028**, eller sende en e-post til leiemarked@ssb.no. Vi viser også til informasjon i brosjyren og tidligere brev. Generelle spørsmål vedrørende personvern i SSB kan rettes til SSBs personvernombud, telefonnummer 21 09 00 00 eller e-post personvernombud@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Rune Gløersen
fagdirektør

Leiemarkedsundersøkelsen 2006

Kontaktpersoner i SSB:

Aina Holmøy
tlf: 21 09 44 49, e-post: aina.holmoy@ssb.no

Maria Høstmark
tlf. 21 09 48 61, e-post: maria.hostmark@ssb.no

Hvis du/dere har flyttet fra den adressen som er påført over, sett kryss her og vennligst returner skjemaet til Statistisk sentralbyrå snarest.

Ny beboer på adressen ovenfor:

Er det en annen enn den/de som står i adressefeltet øverst på siden som har fylt ut skjemaet?

Ja

Nei

Veiledning for utfylling av skjemaet

Skjemaet skal fylles ut av den som eier, leier eller på annen måte disponerer boligen eller dennes ektefelle, samboer eller partner.

Det er viktig at du i spørsmålene nedenfor svarer kun for den boenheten du bor i. Dersom du for eksempel bor i en sokkelleilighet i en enebolig eller et rekkehus, er det denne sokkelleiligheten du svarer for.

Spørsmål til alle

1 Hva slags hus eller leilighet bor du i? Bor du i ...

Frittliggende enebolig → Gå til **2**

Våningshus, kårbolig eller annet hus tilknyttet gårdsbruk → Gå til **2**

Kjedet enebolig, rekkehus, tomannsbolig eller generasjonsbolig → Gå til **2**

Leilighet i blokk, i bygård, i firemanns- eller seksmannsbolig, i terrassehus eller i annet flerbolighus → Gå til **5**

Hybel eller hybelleilighet med egen inngang → Gå til **5**

Hybel eller hybelleilighet uten egen inngang → Gå til **5**

Annen type hus eller leilighet - oppgi type:

→ Gå til **2**

2 Er det innredet ekstra bolig i kjeller, på loft eller på annen måte i huset du bor i?

Ja → Gå til **3**

Nei → Gå til **5**

3 Bor du i hoveddel av huset? Med hoveddel mener vi mer enn 50 prosent av boarealet. Boarealet vil si det totale arealet innenfor ytterveggene med unntak av boder. I kjeller og på loft skal bare beboelsesrom regnes med, dvs at boder og ikke innredet loft/kjeller skal utelates.

- Ja → **Gå til 5**
 Nei → **Gå til 4**

4 Er den delen av huset du bor i ...

- en leilighet
 en hybel eller hybelleilighet med egen inngang
 en hybel eller hybelleilighet uten egen inngang eller
 annen type bolig

5 Eier du boligen du bor i? Vi tenker på selveier (alene eller gjennom sameie) eller eier gjennom borettslag eller boligaksjeselskap

- Ja → **Gå til 6**
 Nei → **Gå til 7**

6 Eier du boligen som selveier eller gjennom borettslag eller boligaksjeselskap?

- Selveier alene eller gjennom sameie → **Vennligst avslutt**
 Borettslag, boligaksjeselskap → **Vennligst avslutt**
 Eier på annen måte → **Vennligst avslutt**

7 Deler du boligen med noen?

- Ja → **Gå til 8**
 Nei → **Gå til 11**

8 Hvem bor sammen med deg ? Flere kryss mulig

- samboer/ektefelle/partner
 barn under 16 år → **Hvor mange barn under 16 år bor det i boligen?**
 barn 16 år og oppover
 venner/kollektiv
 foreldre
 søsken/annen familie
 andre

9 Eier noen av de du bor sammen med boligen?

- Ja → **Gå til 10**
 Nei → **Gå til 11**

10 Hvem eier boligen?

- samboer/ektefelle/partner → **Vennligst avslutt**
 barn → **Vennligst avslutt**
 foreldre → **Vennligst avslutt**
 søsken/annen familie → **Vennligst avslutt**
 andre → **Vennligst avslutt**

- 11** **Leier du boligen eller disponerer du den på annen måte?** Dersom du bor i kårbolig eller låner bolig, bruker du svaralternativ Disponerer på annet måte. Det samme gjelder dersom du bor på institusjon. Bor du i tjenestebolig, vaktmesterbolig, omsorgsbolig, trygdebolig, aldersbolig el. bruker du svaralternativ Leier.

leier → **Gå til 12**

disponerer på annen måte - oppgi:

→ **Vennligst avslutt**

- 12** **Leier du boligen av ...**

slektninger → **Gå til 13**

venner → **Gå til 13**

en annen privatperson → **Gå til 13**

en privat gårdeier eller et gårdselskap → **Gå til 14**

kommunen → **Gå til 14**

gjennom arbeidet → **Gå til 14**

studentsamskipnaden/en studentboligstiftelse → **Gå til 14**

eller andre - Oppgi:

→ **Gå til 14**

- 13** **Bor du i samme bygning som eier?**

Ja

Nei

- 14** **Omtrent hvor mange kvadratmeter er boligen du bor i?** Boarealet vil si det totale arealet innenfor ytterveggene med unntak av boder. I kjeller og på loft skal bare beboelsesrom regnes med. dvs at boder og ikke innredet loft/kjeller skal utelates.

Oppgi boarealet: → **Gå til 16** dersom du bor i leilighet, hybelleilighet eller på hybel

→ **Gå til 22** dersom du bor i enebolig, rekkehus, kjedehus, våningshus på gårdsbruk, tomannsbolig, generasjonsbolig mv.

Vet ikke → **Gå til 15**

- 15** **Kan du forsøke å plassere boligen i et av følgende arealintervall?**

Under 20 kvadratmeter

20 - 39 kvadratmeter

40 - 59 kvadratmeter

60 - 79 kvadratmeter

80 - 99 kvadratmeter

100 - 119 kvadratmeter

eller 120 kvadratmeter eller mer

→ **Gå til 16** dersom du bor i leilighet, hybelleilighet eller på hybel

→ **Gå til 22** dersom du bor i enebolig, rekkehus, kjedehus, våningshus på gårdsbruk, tomannsbolig, generasjonsbolig mv.

Spørsmål til deg som bor i leilighet, hybelleilighet eller på hybel

16 Hvor mange rom med vindu har boligen du leier? Ta ikke med kjøkken, bad og wc

17 Hvor mange rom med badekar eller dusj er det i boligen?

→ Gå til **19**

Dersom boligen ikke har rom med badekar eller dusj → Gå til **18**

18 Har boligen tilgang på bad med dusj/badekar?

- Ja
 Nei

19 Hvor mange toalett er det i boligen?

20 Har boligen ...

	Ja	Nei
a. eget kjøkken/kjøkkenkrok med vannkran?	☐	☐
b. tilgang til kjøkken? Sett kryss kun dersom du har svart nei i a	☐	☐
c. bod inne i boligen?	☐	☐
d. bod på loft, i kjeller eller andre steder?	☐	☐
e. uttak for egen vaskemaskin?	☐	☐
f. tilgang til vaskemaskin/vaskeri? Sett kryss kun dersom du har svart nei i e	☐	☐
g. egen balkong/terrasse eller veranda?	☐	☐
h. tilgang på balkong/terrasse eller veranda? Sett kryss kun dersom du har svart nei i g	☐	☐
i. egen garasje eller garasjeplass?	☐	☐
j. garasje i fellesgarasje?	☐	☐
k. egen biloppstillingsplass?	☐	☐
l. egen inngang?	☐	☐
m. kabel-tv/parabol?	☐	☐
n. varmekabler på bad?	☐	☐
o. parkett i stue?	☐	☐
p. flislagt bad?	☐	☐
q. bredbånd?	☐	☐
r. åpen eller lukket peis for ved?	☐	☐

21 Er den delen av huset du bor i ...

- kjeller/sokkel/underetasje
 1. etasje
 2. etasje
 3. etasje
 4. etasje
 5. etasje eller høyere
 over flere etasjer

Spørsmål til deg som bor i enebolig, rekkehus, kjedehus, våningshus på gårdsbruk, tomannsbolig, generasjonsbolig mv.**22 Hvor mange soverom med vindu har boligen?****23 Hvor mange andre oppholdsrom med vindu har boligen? Ta ikke med kjøkken, bad og wc****24 Hvor mange rom med badekar eller dusj er det i boligen?****25 Hvor mange toalett er det i boligen?****26 Har boligen ...**

	Ja	Nei
a. kjeller?	☐	☐
b. loft?	☐	☐
c. garasje?	☐	☐
d. sentralstøvsuger?	☐	☐
e. kabel-tv/parabol?	☐	☐
f. varmekabler på bad?	☐	☐
g. parkett i stue?	☐	☐
h. flislagt bad?	☐	☐
i. bredbånd?	☐	☐
j. åpen eller lukket peis for ved	☐	☐

Spørsmål til alle

27 Har boligen mer enn om lag 200 meters fri sikt fra stuevinduet?

- Ja → **Gå til 28**
 Nei → **Gå til 29**

28 Har boligen utsikt til ... Flere kryss er mulig

- Fjord
 Hav
 By eller bygd
 Fjell
 Åker
 Skog
 Industriområde
 Trafikkert vei
 Jernbanelinje
 Annet

29 Hva slags bebyggelse er det i nabolaget ditt? Er det ...

- enslige hus, ingen hus innen 200 meter
 ren boligbebyggelse
 landbruksområde
 blandet bolig- og landbruksområde
 blandet bolig-, forretnings- eller industristrøk
 annet

30 Leier du boligen møblert, delvis møblert eller umøblert?

- møblert, *kunne ha bodd der uten noen egne møbler og hvitevarer*
 delvis møblert, *må ha noen egne møbler og/eller hvitevarer for å bo der*
 umøblert

31 Har du eller eventuelt noen av de du bor sammen med avtale med utleier om å utføre ulike typer arbeidsoppgaver, f. eks. snømåking eller trappevask, i tillegg til å betale husleie?

- Ja → **Gå til 32**
 Nei → **Gå til 33**

32 Hvilke typer arbeidsoppgaver? Flere kryss er mulig

- hagearbeid f.eks. klippe og/eller vanne plen, stelle blomster eller bed, trimme hekk, rake løv
 måke snø, rydde innkjørsel o.l.
 vaske fellesareal f.eks. oppgang, trapp
 pass av barn
 pass av hund/katt
 oppussing/oppgradering av standarden til boligen utført av deg/dere
 forefallende håndverk, elektriske justeringer, rørleggertjeneste mv.
 rengjøring
 annet forefallende arbeid

33 Hvordan fikk du tak i boligen?

- annonse, aviser, Internett, profesjonelle byråer
 familie, venner
 kolleger, arbeidsforhold
 eller på annen måte - Oppgi:

34 Hva er den totale månedlige husleien for boligen? Oppgis i hele kroner kroner**35 Dersom du bor sammen med noen: Hva er din andel av husleien? Oppgis i hele kroner** kroner**36 Dersom du bor sammen med noen: Hvor mange bidrar til å betale husleien?** personer**37 Mottar du eller eventuelt noen du bor sammen med støtte for å betale husleie?**

- Ja → **Gå til 38**
 Nei → **Gå til 39**

38 Er det kommunen, arbeidsgiver eller andre som betaler støtten? Flere kryss mulig

- kommunen
 arbeidsgiver
 eller andre

39 Har du for tiden inntektsgivende arbeid? Regn også med arbeid som familiemedlem uten fast avtalt lønn på gårdsbruk, i forretning og i familiebedrift ellers.

- Ja → **Gå til 40**
 Nei → **Gå til 42**

40 Jobber du heltid eller deltid? Med deltid regnes inntektsgivende arbeid mindre enn 30 timer pr. uke

- Heltid → **Gå til 43**
 Deltid → **Gå til 41**

41 Hvilke av disse alternativene passer best til din situasjon som yrkesaktiv? Er du ... Flere kryss mulig

- ansatt eller selvstendig næringsdrivende?
 arbeidsledig og jobbsøkende?
 på arbeidsmarkedstiltak?
 student eller skoleelev?
 trygdet/underattføring eller på overgangsstønad?
 annet?

→ **Gå til 43**

42 Hvilke av disse alternativene passer best til din situasjon som ikke yrkesaktiv? Er du ... Flere kryss mulig

- arbeidsledig?
 på tiltak eller arbeidssøkende?
 student eller skoleelev?
 hjemmearbeidende?
 trygdet/under attføring eller har overgangstønad?
 annet?

43 Omfatter den oppgitte husleien ...

	Ja	Nei
a. strøm?	☐	☐
b. oppvarming?	☐	☐
c. bruk av vaskemaskin?	☐	☐
d. biloppstillingsplass/garasje?	☐	☐
e. kabel-tv/parabol?	☐	☐
f. gangvask utført av andre?	☐	☐
g. snømåking og lignende utført av andre?	☐	☐
h. annet - Oppgi:		

44 Har du eller eventuelt noen du bor sammen med betalt depositum?

- Ja → **Gå til 45**
 Nei → **Gå til 46**

45 Hvor stort er depositumet for boligen? Oppgis i hele kroner

 kroner

46 Når startet leieforholdet?

År Måned

47 Er det inngått skriftlig leiekontrakt?

- Ja
 Nei

48 Dersom du hadde valget mellom å fylle ut dette skjemaet på papir eller på internett. Hva ville du da ha valgt?

- Papirskjema
 Internettskjema

Takk for innsatsen!

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 2006/31 E. Høydal: Monitor for sekundærflytting. En deskriptiv analyse av sekundærflyttinger blant flyktninger bosatt i Norge i 1995-2004. 67s.
- 2006/32 E.Cometa Rauan: Undersøking om foreldrebetaling i barnehagar, januar 2006. 46s.
- 2006/33 T. Skarøhamar: Kriminalitet gjennom ungdomstiden blant nordmenn og ikke-vestilige innvandrere. En analyse av fødselskullet 1977. 36s.
- 2006/34 N. Hagesæther og L-C. Zhang: Om arbeidsledighet i AKU og Arena. 19s.
- 2006/35 T. Hægeland, Lars J. Kirkebøen og Oddbjørn Raaum: Skoleresultater 2005. En kartlegging av karakterer fra grunnskoler og videregående skoler i Norge. 83s.
- 2006/36 S. Skaare: Undersøkelse om «Utbrentet i enkelte yrker» 2005. Dokumentasjonsrapport. 68s.
- 2006/37 O.F. Vaage: Barn og unges idrettsdeltakelse og foreldres inntekt. Analyse med data fra Levekårsundersøkelsen 2004. 31s.
- 2006/38 A.Vedø og L. Solheim: En praktisk innføring i utvalgsplanlegging. 40s.
- 2006/39 H.C. Hougen: Samordnet levekårsundersøkelse 2005 - tverrsnittundersøkelsen. Dokumentasjonsrapport. 156s.
- 2006/40 T. Nøtnæs, S. Bytingsvik og B. Hole: Resultater fra brukertesting av ssb.no. 34s.
- 2006/41 KOSTRA. Arbeidsgrupperapporter 2006. 169s.
- 2006/42 T. Gulbrandsen: Levekårsundersøkelse blant studenter. Dokumentasjonsrapport. 66s.
- 2006/43 A-G. Jørstad: Overvåkingssystemet for bedrifter i Bof. 19s.
- 2006/44 M. Høstmark og B.O. Lagerstrøm: Undersøkelse om Arbeidsmiljø: Destruktiv atferd i arbeidslivet. Dokumentasjonsrapport. 43s.
- 2006/45 T.K. Schjerven og K.Å. Wass: Faglig modell og rammeverk i StatRes. 67s.
- 2006/47 K. Henriksen: Utvalgsplan til konsumprisindeksens nye matvareindeks - Basert på strekkodedata. 23s.
- 2006/48 A.B. Thorud, D. Rafat, S. Ferstad og E. Vinju: Tverrgående revisjon i KOSTRA - Bedring av påliteligheten i nøkkeltallene. 65s.
- 2006/49 T. Granseth: Grensehandel. En analyse av kvaliteten av data. 48s.
- 2006/50 E. Engeliën, H. Høie og M. Steinnes: Bygging i strandsona. Metode og resultater. 18s.
- 2006/51 A. Akselsen, K.I. Bøe og Ø. Sivertstøl: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport. Arbeidssøkere, 1.1.1992-30.4.2001. 75s.
- 2006/53 G. Claus: Inntekts- og formuesundersøkelsen for personlig næringsdrivende 2004. Dokumentasjon. 28s.
- 2006/52 L. Østby: Bruk av velferdsordninger blant nyankomne innvandrere fra de nye EØS-landene i 2005. 34s.
- 2006/54 J. Heldal: Logistisk regresjon - kurskompendium i byråskolens kurs SM507. 51s.
- 2006/55 L.H. Thingstad: Varehandelsstatistikk 2002 - omsetning etter varegruppe. 59s.
- 2006/56 H.Kull Brofoss og A. Barstad: Internasjonale erfaringer med områderettede tiltak i storbyer. En litteraturstudie. 101s.
- 2006/57 B. Bye og I. Ringdal: Disaggregering av helse-, omsorg- og utdanningstjenester i MSG6-modellen. 39s.